

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ ผลของการเสนอตัวแบบสัญลักษณ์ต่อความรู้และการปฏิบัติ
ของผู้ดูแลเกี่ยวกับการป้องกันการติดเชื้อฉวยโอกาสในผู้ป่วย
เด็กติดเชื้อเอชไอวี

ชื่อผู้เขียน นางสาวอัญญา โทศิตากุล

พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลด้านการควบคุมการติดเชื้อ

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ ดร. สุสัณหา ยิ้มแย้ม	ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์ สุริศา ถ้าม้าง	กรรมการ
รองศาสตราจารย์ วิลาวัณย์ เสนารัตน์	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นิตยา ไทยาภิรมย์	กรรมการ
อาจารย์ ดร. พิภพ นันทชัยพันธ์	กรรมการ

บทคัดย่อ

ผู้ป่วยเด็กที่ติดเชื้อเอชไอวีจะมีภูมิคุ้มกันบกพร่อง จึงเกิดการติดเชื้อฉวยโอกาสได้ง่าย ผู้ดูแลผู้ป่วยจึงควรมีความรู้และการปฏิบัติที่ถูกต้องเกี่ยวกับการป้องกันการติดเชื้อฉวยโอกาสให้กับผู้ป่วยเด็กติดเชื้อเอชไอวี การวิจัยกึ่งทดลองครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการเสนอตัวแบบสัญลักษณ์ต่อความรู้และการปฏิบัติของผู้ดูแลเกี่ยวกับการป้องกันการติดเชื้อฉวยโอกาสในผู้ป่วยเด็กติดเชื้อเอชไอวี กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาคือผู้ดูแลผู้ป่วยเด็กติดเชื้อเอชไอวีที่มาดูแลผู้ป่วยขณะเข้ารับการรักษาในหอผู้ป่วยกุมารเวชกรรม 3 โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ ระหว่างเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2543 ถึงเดือน มีนาคม พ.ศ. 2544 จำนวน 15 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการทดลอง ได้แก่ วัตถุประสงค์เรื่องการป้องกันการติดเชื้อฉวยโอกาสในผู้ป่วยเด็กติดเชื้อเอชไอวี และเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ดูแลและผู้ป่วยเด็กติดเชื้อเอชไอวี แบบประเมินความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการติดเชื้อฉวยโอกาสที่ได้ผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินความรู้ได้เท่ากับ 0.77 และแบบประเมินการปฏิบัติเกี่ยวกับการ

ป้องกันการติดเชื้อฉวยโอกาสได้ค่าความตรงกันของกรรดังเกณฑ์เท่ากับ 1.0 ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูล โดยการประเมินความรู้ของผู้ดูแลซึ่งประเมิน 3 ครั้งได้แก่ ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผล 1 สัปดาห์ และประเมินการปฏิบัติโดยสังเกตพฤติกรรมของผู้ดูแลภายใน 1 สัปดาห์ ก่อนและหลังคู่มือทัศนคติแบบ วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปโดยใช้สถิติพรรณนา และทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สถิติ การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำ และการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มที่มีความสัมพันธ์กัน

ผลการวิจัยพบว่า

1. คะแนนเฉลี่ยความรู้ของผู้ดูแลเกี่ยวกับการป้องกันการติดเชื้อฉวยโอกาสในผู้ป่วยเด็กติดเชื้อเอชไอวีหลังการเสนอตัวแบบสัญลักษณ์ทันทีและหลังการเสนอตัวแบบสัญลักษณ์ 1 สัปดาห์สูงกว่าก่อนการเสนอตัวแบบสัญลักษณ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .001 ตามลำดับ แต่คะแนนเฉลี่ยความรู้ของผู้ดูแลเกี่ยวกับการป้องกันการติดเชื้อฉวยโอกาสในผู้ป่วยเด็กติดเชื้อเอชไอวีหลังการเสนอตัวแบบสัญลักษณ์ 1 สัปดาห์ไม่แตกต่างจากหลังการเสนอตัวแบบสัญลักษณ์ทันที

2. คะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติของผู้ดูแลเกี่ยวกับการป้องกันการติดเชื้อฉวยโอกาสในผู้ป่วยเด็กติดเชื้อเอชไอวีภายใน 1 สัปดาห์หลังการเสนอตัวแบบสัญลักษณ์สูงกว่าภายใน 1 สัปดาห์ก่อนการเสนอตัวแบบสัญลักษณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

การศึกษานี้แสดงให้เห็นว่าการเสนอตัวแบบทำให้ผู้ดูแลผู้ป่วยเด็กติดเชื้อเอชไอวีมีความรู้และการปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันการติดเชื้อฉวยโอกาสถูกต้องเพิ่มมากขึ้น จึงควรนำวิธีทัศนคติแบบนี้ไปเป็นแนวทางในการเพิ่มพูนความรู้และการปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันการติดเชื้อฉวยโอกาสในผู้ป่วยเด็กติดเชื้อเอชไอวี และเป็นข้อมูลพื้นฐานในการทำวิจัยครั้งต่อไป

Thesis Title Effects of Symbolic Modeling on Knowledge and Practices of Caregivers Regarding Prevention of Opportunistic Infection in HIV Infected Children

Author Miss Anchana Tosilakul

M.N.S. Infection Control Nursing

Examining Committee

Associate Professor	Dr. Susanha	Yimyam	Chairman
Associate Professor	Suthisa	Lamchang	Member
Associate Professor	Wilawan	Senaratana	Member
Assistant Professor	Nitaya	Thaiyapirom	Member
Lecturer	Dr. Pikul	Nantachaipan	Member

ABSTRACT

The children with HIV infected have impaired immunity therefore they get opportunistic infection easily. The caregivers should enrich with appropriate knowledge and practices regarding prevention of opportunistic infections. The purpose of this quasi-experimental research was to investigate the effects of modeling on knowledge and practices of caregivers regarding prevention of opportunistic infection in HIV infected children. The sample was 15 caregivers caring for children in Pediatric ward 3 at Maharaj Nakorn Chiangmai Hospital, from November, 2000 to March, 2001. The caregivers were chosen by selective criteria. The research instruments were a videotaped symbolic model about prevention of opportunistic infection in HIV infected children, a demographic recording form, a knowledge scale about prevention of opportunistic infection in HIV infected children and an observational recording form. Content validity was examined by experts. The reliability of the knowledge scale was 0.77 and the interrater reliability of the observational recording form was 1.0 .

Data were collected by testing the knowledge of caregivers in three phases; pre-experiment phase, one day post-experiment phase and one week follow-up phase. The researcher observed their practices during one week before and after watching the videotaped symbolic model. Data were analyzed by using descriptive statistics, repeated measures ANOVA and paired t-test.

The major results revealed that

1. There was a significant difference of mean scores during the pre-experiment, the one day post-experiment and the one week follow-up phase. The mean scores of knowledge among caregivers during the post-experiment and the follow up phase were higher than the pre-experimental phase at levels of .05 and .001 respectively. There was no significant difference of mean scores during the post-experiment and the follow-up phase
2. The mean scores of practice among caregivers within one week after watching the videotaped symbolic model was higher than those within one week before watching the videotaped symbolic model, at a level of .001 .

This study shows that a videotaped symbolic model can be an effective tool to increase and appropriately change the practices of caregivers regarding prevention of opportunistic infection in HIV infected children. The videotaped symbolic model should be used as a tool for improving knowledge and practice among caregivers of HIV infected children and for further research.